

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Obywatelskich

Al. Solidarności 77

00-090 Warszawa

Tel. 827 42 02

Fax. 827 64 53

Warszawa, 29 sierpnia 2000 r.

34821

RPO/343125/00/I/PP

Pan

prof. dr hab. inż. Edmund Kazimierz Wittbrodt

Minister Edukacji Narodowej

Szanowny Panie Ministrze

Do Biura RPO wpływają skargi dotyczące statusu studiów doktoranckich oraz sytuacji prawnej doktorantów. Skargi Stowarzyszenia Doktorantów oraz Studentów i Ludzi Nauki, których kopie przesyłam w załączeniu, zawierają syntetyczny opis problemów podnoszonych przez środowisko doktorantów w skargach do Rzecznika.

Doktoranci zwrócili się do RPO z prośbą o zajęcie stanowiska i podjęcie działań w sprawie negatywnie ocenianych przez nich rozwiązań przyjętych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 1991 r. w sprawie studiów doktoranckich i stypendiów naukowych (Dz.U. Nr 58, poz. 249, zmiany Dz.U. z 1993 r. Nr 5, poz. 26 oraz z 1997 r. Nr 101, poz. 632).

Doktoranci wskazują w skardze m.in. na fakt wykonywania przez nich pracy w postaci prowadzenia zajęć dydaktycznych – w wymiarze ustalonym w sposób dowolny przez władze uczelni. Praca ta nie jest - według nich - związana z programem studiów doktoranckich, a ponadto nie jest wynagradzana ani ubezpieczona. Innym problemem poruszonym w skardze jest obowiązek zwrotu otrzymanego przez doktoranta stypendium w przypadku rezygnacji ze studiów po pierwszym roku.

Doktoranci zaniepokojeni są również faktem braku reprezentantów ich środowiska we władzach uczelni i wydziału, co powoduje brak wpływu na podejmowanie decyzji dotyczących ich spraw. Zwracają także uwagę na niedofinansowanie organizacji doktoranckich przez władze uczelni.

Wszystko to skłania doktorantów do oceny ich sytuacji jako dyskryminującej ich społeczność w stosunku do innych grup tworzących wspólnotę akademicką.

W odpowiedzi na skargę Stowarzyszenia Dyrektor Departamentu Nauki i Szkolnictwa Wyższego w piśmie z dnia 16 czerwca br. (kopia w załączeniu) odwołał się przede wszystkim do projektu ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, zwracając uwagę, że stosowne uregulowania dotyczące doktorantów zostały już uwzględnione w projekcie. Według Stowarzyszenia Doktorantów Ministerstwo nie ustosunkowała się jednak do wszystkich przedstawionych przez nich zarzutów. W tej sytuacji wydaje się zasadne skonsultowanie rozwiązań przyszłej ustawy z organizacjami doktoranckimi.

Status doktorantów, dotychczas niejasny i budzący wątpliwości, wymaga przemyślenia i zdefiniowania. Prace nad projektem ustawy przeciągają się jednak, podczas gdy liczba studentów studiów doktoranckich wzrasta. Przemawia to za koniecznością szybkiego i jasnego określenia sytuacji prawnej doktorantów. Istnieje zatem potrzeba rozważenia zmian w kwestionowanym rozporządzeniu - przed wejściem w życie nowego prawa o szkolnictwie wyższym.

W związku z powyższym - działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 roku o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 1991 r. Nr 109, poz. 471 ze zm.) - proszę Pana Ministra o przedstawienie swego stanowiska w powyższej sprawie.

Z poważaniem

/-/ prof. dr Andrzej Zoll